

EXCURSIÓ A LA SERRA DE CARDÓ

Ascensió a la Creu de Santos des de l'antic convent i balneari de Cardó (Ribera d'Ebre)

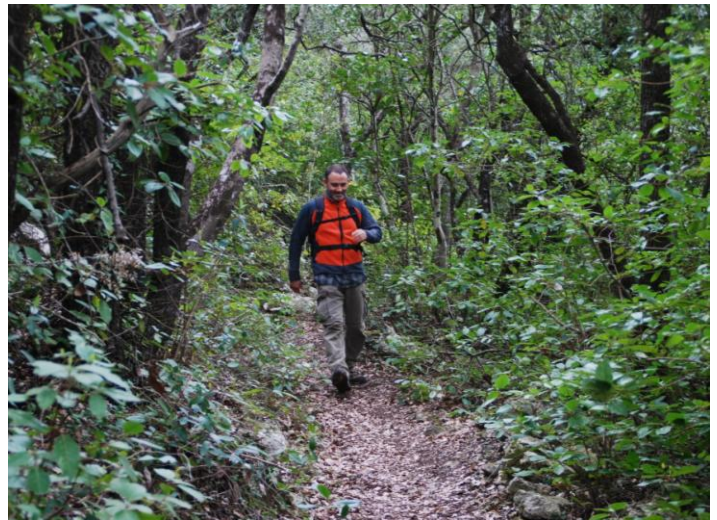
Data: DIUMENGE 24 D' ABRIL DE 2016

Hora de trobada: 3/4 de 8 DEL MATÍ (7.45)

Desplaçament: AMB COTXES PARTICULARS

Lloc de sortida: APARCAMENT DELS JUTJATS

Coordinadors de la sortida: Xavier Caba (600210199) i Joan Raventós (696373454)

Horaris previstos:

07.45 h - Trobada a l'aparcament dels Jutjats.

08.00 h - Sortida de Vilanova amb cotxes particulars cap a Rasquera.

09.30 h - Arribada a Rasquera. Esmorzar.

10.15 h - Sortida amb els cotxes fins al balneari de Cardó, punt d'inici de l'excursió.

10.30 h - Balneari de Cardó. Aparcament dels vehicles.

10.45 h - Inici de l'excursió.

12.30 h - Creu de Santos (942 m).

13.00 h - Inici del descens.

14.30 h - Balneari de Cardó. Desplaçament fins a Rasquera per dinar.

14.50 h - Rasquera (dinar).

16.00 h - Retorn cap a casa.

17.30 h (aprox.) - Arribada a Vilanova.

Resum de l'itinerari:

Balneari de Cardó (500 m) - Pista de Tivenys - Mirador de Cardó - Barranc de la Font de l'Oliver - Sender de la Creu de Santos (625 m) - Font de l'Oliver - Portell de Xàquera (888 m) - Creu de Santos (942 m) - Portell de Xàquera - Font dels Teixets (770 m) - Barranc de la Columna - Cova dels Porcs (670 m) - Ermita de Sant Simeó (o de la Columna) (550 m) - Balneari de Cardó. Distància: 7,5 km. Desnivell: 450 m. Durada aprox.: 3 h 45 min.

Com arribar a Rasquera:

Des de l'aparcament dels Jutjats de Vilanova, prenem la carretera BV-2115 (ctra. de l'Arboç) i entrem a l'autopista C-32, en direcció a Tarragona. A l'alçada de Sant Vicenç de Calders, enllacem amb l'autopista AP-7, també en direcció a Tarragona. Sortim de l'AP-7 a Torredembarra (sortida 32). Passat el peatge, girem per una rotonda a mà esquerra, passem per sobre l'autopista i tot seguit trobem una altra rotonda i ens incorporem a la N-340 (Tarragona), la qual és una autovia de doble carril (A7) fins a Vandellòs. Força més avall, a l'alçada de l'Ametlla de Mar, l'A7/N-340 va decantant cap a l'interior. Molt a prop del Perelló, però sense entrar-hi, trenquem a mà dreta per la sortida EL PERELLÓ NORD/RASQUERA. Passem per un polígon industrial i ben aviat girem a mà dreta (RASQUERA/MÓRA/GANDESA), per la TV-3022, que ja no deixarem fins a Rasquera (a 19 km). Just abans d'arribar al poble, prenem un trencall a l'esquerra que diu RASQUERA i entrem fins al carrer de la Plaça: hi ha una gran font i una placeta on esmorzarem. Després d'esmorzar, cal seguir el carrer pujador, a tocar del parc infantil, que és la TV-3021, que ens durà fins al balneari de Cardó, a 9 km.

Dificultats que hi pot haver i altres qüestions a tenir en compte:

Tant en l'ascens com en el descens, entre el balneari de Cardó i el portell de Xàquera, cal seguir senders obacs que travessen boscos molt frondosos d'alzines, pinasses, roures valencians, teixos, grèvols i arboços. Cal vigilar si el terra és humit, cosa freqüent, sobretot en baixar. La part superior de la ruta, des del portell de Xàquera fins al cim de la Creu de Santos, la vegetació és només arbustiva. A l'indret de la font dels Teixets hi ha una aglomeració de roques despreses del cingle. Cal vigilar quan hi passem. Tots els trencalls de camins estan senyalitzats amb unes plaques metàl·liques (imatge) o amb senyalització vertical.

Cal que els pares vigilin i es responsabilitzin dels seus fills. Al llarg de l'excursió s'ha previst fer algunes parades de REAGRUPAMENT. Cal que tothom les respecti en benefici del grup. Els adults responsables dels menors hauran de vetllar per la seva seguretat. No es pot córrer durant el trajecte. Els menors no han de passar al davant de la persona que se situarà al capdavant i que farà el guiatge de l'itinerari. Vetlleu-ho, si us plau.

Material necessari (què cal portar):

Menjar: Caldrà portar l'esmorzar i el dinar. Pararem a esmorzar a Rasquera, en una placeta amb bancs i un petit parc infantil molt proper. Hi ha bars. Després de l'excursió, tornarem a baixar amb els vehicles fins a Rasquera i dinarem al mateix lloc on haurem esmorzat.

Aigua: No hi ha cap font que ragi en tot el recorregut. Cal portar-ne.

Roba d'abric: Ja ha arribat la primavera i el temps pot ser tant fred com calorós. Per tant, cal portar roba d'abric suficient i també protecció per al sol. A la part alta de l'excursió pot bufar el vent. Convé que porteu alguna peça que us protegeixi d'aquest factor (anorac o paravent).

Calçat adequat: Botes de muntanya de canya mitjana o alta per protegir bé el peu i el turmell.

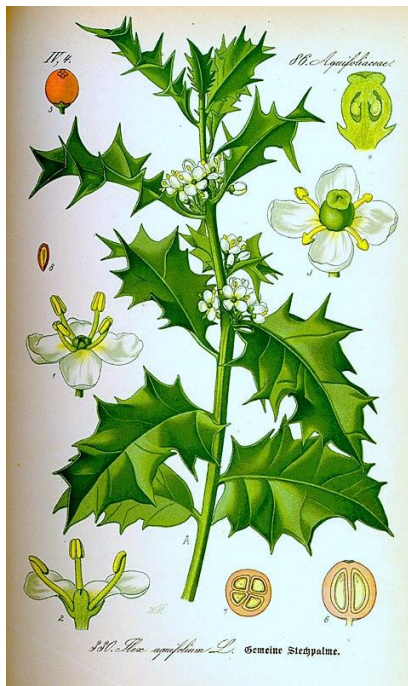
Documentació: Targeta federativa, document d'identitat, targeta sanitària, etc.

Introducció geogràfica i mediambiental

La serra de Cardó encaixa pel nord i l'est la cubeta de Móra d'Ebre. A ponent davalla fins a l'Ebre, que es pot contemplar des de la Creu de Santos. Al sud i sud-est s'allargassa per les serres de la Capcida, del Boix i els morrals del Cantdelgall i de Cabrafeixet. L'abrupta vall de Cardó, oberta cap al nord-oest, és drenada pel barranc de Cardó, afluent de l'Ebre, poc abans de Benifallet. La carena culmina a la Creu de Santos (942 m), però també té la punta de l'Agulla (687 m) i la Picossa (766 m).

Antiquíssims camins travessen la serra, com el que pel balneari s'enfila fins al coll de Murtero, cap a Tivenys i Tortosa, i el que puja fins als portells de Xàquera i de Cardó, cap a Rasquera i Móra d'Ebre.

El balneari de Cardó està catalogat com a obra monumental del municipi de Benifallet (Baix Ebre) i inclòs en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Està situat sobre el caire d'un cingle, damunt del barranc de Sallent. Es tracta d'un antic conjunt monàstic de Carmelites fundat l'any 1605, que fou suprimit amb l'exclaustració del 1835. Tenia un ampli recinte, amb edificis conventuals i un conjunt de tretze ermites disseminades pels voltants, que encara es poden observar. El 1866 hi van construir el balneari de Cardó, aprofitant vells edificis i construint-ne de nous. El 1938 es va convertir en hospital de l'exèrcit republicà i després de la guerra es va restaurar i ampliar. Es va utilitzar fins al 1967. Més tard, s'hi establí una planta embotelladora de l'Aigua de Cardó, que actualment està tancada.

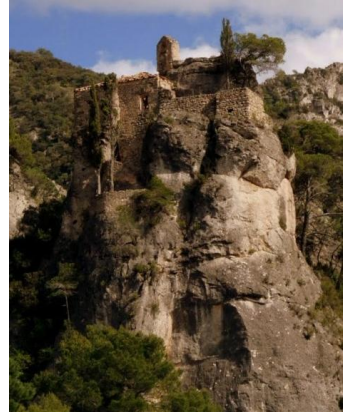
Les serres de Cardó-Boix estan incloses dins del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) de la Generalitat de Catalunya. Hi podem trobar una gran diversitat de plantes: savina, ginebre, jonc, orquídia, ranuncle, servera, maleïda, ruda, jonça, viola boscana, heura, arboç, bruc, sepell, sàlvia, espígol, marfull, te de roca, etc. En l'excursió preparatòria (3 d'abril), hi hem trobat alguns exemplars de narcisos de muntanya, violetes boscanes i primules. El més destacable de la zona, però, és un bosc de més de 200 teixos, situat a prop de la font del Teix (no hi passarem), a la qual dóna nom un teix de soca enorme considerat mil·lenari.

El bosc espès i la varietat d'hàbitats facilita la vida a una bona quantitat de mamífers carnívors: guineus, genetes, teixons, fagines, mosteles, turons i gats salvatges. També hi ha porcs senglars, esquirols i rates cellardes, eriçons i musaranyes. S'hi han vist àligues daurades i perdigueres, ducs i falcons pelegrins, però també tallarols, merles blaves, tords, aligots, xoriguers, tudons, òlibes, mussols, grives, perdus, abellerols, puputs, pitroigs, mallarengues carboneres, corbs, garses i roquerols. També, tritons verds, reinetes, gripaus llevadors, granotes verdes, sargantanes, fardatxos (llangardaixos) i algunes serps.

Descripció de la ruta

Sortim de la placeta que forma l'antic **convent i balneari de Cardó** i prenem una pista ascendent (E) que va paral·lela a la carretera, però que de seguida tomba cap a la dreta pel costat del **barranc de la Columna**. Poc més enllà, veiem al capdamunt d'una roca l'**ermita de Sant Simeó** (o de la Columna), que visitarem de baixada.

Cruïlla de camins. Deixem a l'esquerra un camí que està tancat amb una cadena (tornarem per aquí) i continuem per la pista, que fa un revolt pronunciat per guanyar alçada. Aviat passem a tocar del **mirador de Cardó**, que és a mà dreta. Continuem per la pista, que ens va aproximant a la muntanya. Deixem un sender a mà dreta, que va cap a l'**ermita de Sant Jeroni**. La pista fa un ample revolt a mà dreta per superar un torrent que baixa de la muntanya. Continuem per la pista.

Deixem un sender a mà esquerra, que ens duria fins a l'**ermita de Sant Onofre** i a la **cova dels Porcs**. Anem guanyant metres per la pista, que fa un ampli revolt per superar el **torrent de la Font de l'Oliver**. Continuem pujant i deixem un sender a mà dreta.

Camí de la Creu de Santos a mà esquerra (senyal metàl·lic: CREU DE SANTUS / TIVENYS). Deixem la pista i seguim el camí que ben aviat es converteix en un magnífic sender boscà que va guanyant alçada per dins d'un bosc molt frondós i exuberant. El sender va ascendint continuadament (SE) seguint el **barranc de la Font de l'Oliver**, que tenim a mà esquerra. Ja a certa alçada, el sender fa una sèrie de ziga-zagues pronunciades (E) i arriba a la **font de l'Oliver**, situada al costat del camí. Per accedir al broc de la font, cal baixar uns graons. El dia 3 d'abril, no rajava.

Continuem pujant i arribem a una **cruïlla de senders** (senyal metàl·lic: CREU DE SANTOS / BALNEARI / REFUGI FONT DEL TEIX). Cal continuar en direcció a la Creu de Santos. El camí guanya metres cap al SE. Deixem un altre sender (senyal metàl·lic: CREU DE SANTOS / BALNEARI / POVET DE XÀQUERA). Continuem cap a la Creu de Santos. Poc més amunt, el sender gira cap al SW. Veiem la carena a prop. Els últims metres, el senderó fa ziga-zagues continuades.

Portell de Xàquera. És una balconada abocada al sud, on veiem l'amplíssima vall del **riu Ebre**. Anem a mà esquerra, seguint el sender rocallós però franc que supera la carena per la banda sud. La vegetació és arbustiva i aviat veiem una caseta-refugi i un cim proper.

Creu de Santos o Xàquera (942 m), cim de la serra de Cardó i sostre comarcal de la Ribera d'Ebre. Des del cim, si el dia és net, es domina una vasta extensió de terreny. Segons hem trobat, aquesta és la llista d'indrets que es poden observar des del cim: la vall de Cardó; els termes de Rasquera i el Perelló; les comarques de la Ribera d'Ebre, el

Priorat, el Baix Ebre, el Montsià, i part de la Terra Alta; les serres del Montsant, Tivissa, Cavalls, Pàndols, Montsià, el Tormo, Ports de Tortosa; les poblacions de Tortosa, Roquetes, Tivenys, Xerta, Aldover, Bitem, Jesus i Maria, Paùls dels Ports, el Pinell de Brai; el riu Ebre en els seus darrers 50 km i el Delta, el Mediterrani i, en dies molt clars, els Pirineus nevats i fins i tot Mallorca.

Desfem el sender fins al **portell de Xàquera** i baixem pel camí que ja coneixem. Trobem el trencall que va cap al pouet de Xàquera (senyal metàl·lic) i prenem la direcció del balneari. Aviat arribem a l'altre trencall conegut (senyal metàl·lic). Deixem el que hem utilitzat per pujar (BALNEARI) i prenem el que diu REFUGI FONT DEL TEIX. Aviat caldrà **desgrimp** un pas molt curt, en un indret tancat per roques d'una bellesa especial. Continuem baixant pel sender boscà.

Trencall (senyal metàl·lic: XAQUERA CREU DE SANTOS / REFUGI FONT DEL TEIX / BALNEARI). Prenem el sender que baixa cap al balneari i aviat passem per sota un cingle on trobem la **font dels Teixets**, enmig de blocs despresos de la cinglera. El dia 3 d'abril, la font no rajava. Continuem avall, seguint el sender que baixa per l'exuberant **barranc de la Columna**, on podrem observar magnífics exemplars de **grèvol** (*Ilex aquifolium*) i **teix** (*Taxus baccata*), dues espècies protegides.

Cova dels Porcs (senyal metàl·lic: LA XÀQUERA / BALNEARI / ERMITA DE S. ONOFRE. Continuem cap al balneari, encaixonats a l'interior del **barranc de la Columna**.

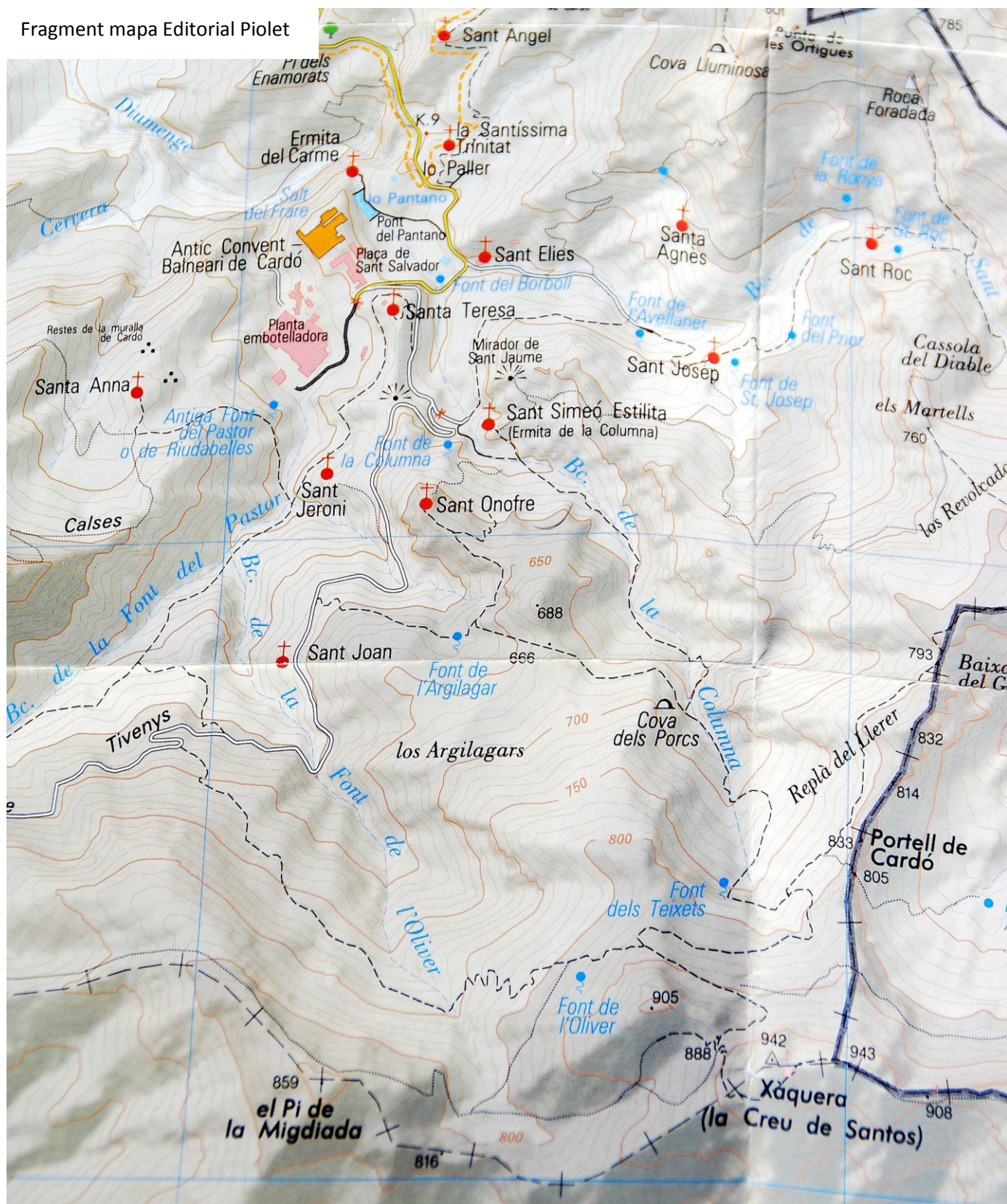

Trencall (indicador vertical de fusta). En aquest punt neix el sender, a mà dreta, que puja en pocs minuts fins a l'**ermita de Sant Simeó** o de la

Columna, bastida al cim d'una agulla de roca. S'hi accedeix per una escala de pedra. Al seu interior cal anar amb compte, ja que hi ha una part del pis que és fràgil. Hi ha diversos balconets abocats al nord, amb exemplars de **xiprer**, on cal circular amb precaució. Feta la visita, cal desfer el caminet fins a l'indicador de fusta i continuar cap al balneari.

Retrobem la pista, en l'indret que hem vist de pujada (cadena que barra el pas). Prenem l'ampla pista de baixada, que més avall farà un revolt tancat a mà esquerra, per arribar a la placeta del **balneari**, on donem per acabada l'excursió.

NOTES:

Aquesta activitat de muntanya està organitzada pel Grup de Muntanya en Família (GMeF) de l'Agrupació Excursionista Talaia i s'adreça als membres de l'entitat adscrits al GMeF.

D'acord amb allò que marca la legislació per a les activitats esportives¹, **tots els participants a les activitats del GMeF hauran de disposar de la llicència federativa de l'any en curs.**

Els menors que participen en aquesta activitat de muntanya hauran d'anar acompanyats dels seus pares o altres familiars que se'n faran responsables.

¹ Decret 58/2010, de 4 de maig, de les entitats esportives de Catalunya, i Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport.